

Spoczynek bezwzględny i względny roślin

Rośliny, tak jak i ludzie, potrzebują czasem odpoczynku. Badania wykazały, iż u roślin istnieją dwa rodzaje stanu spoczynku: spoczynek bezwzględny oraz spoczynek względny.

Stan spoczynku bezwzględnego spowodowany jest wewnętrznymi właściwościami rośliny – zachodzącymi procesami w roślinie. Czyli po okresie wzrostu, wydania owoców i nasion (potomstwa) roślina musi sobie bezwzględnie odpocząć. W naszych warunkach klimatycznych – zimą, spoczynek bezwzględny przechodzą drzewka owocowe oraz roślin ozdobne zrzucające liście na zimę. Tulipany, narcyzy i hiacynty przechodzą taki spoczynek latem, piwonie – latem i jesienią. Ten rodzaj spoczynku jest wymuszony przez roślinę. Po zakończeniu spoczynku bezwzględnego może dojść do spoczynku względnego.

Fot 1. Męskie kwiatostany podczas spoczynku bezwzględnego – listopad 2020

Stan spoczynku względnego spowodowany jest niesprzyjającymi warunkami klimatycznymi: zbyt niska lub zbyt wysoka temperatura, niedobór wody, niewystarczająca ilość światła. Czyli jeśli zima będzie się przedłużała to rośliny z spoczynku bezwzględnego przejdą w stan spoczynku względnego i dalej nie będą rosły. Natomiast gdy warunki na działce się poprawią rośliny rozpoczną wzrost.

Niektóre rośliny (np. dereń, pigwowiec) mają bardzo krótki okres spoczynku bezwzględnego i potrafią rozpocząć wegetację jak pojawi się kilka dni cieplejszych wczesną wiosną a potem, niestety, marzną ich kwiaty a niekiedy i liście. Sami również możemy wyrządzić szkodę roślinom np. kupując roślinę przeznaczoną do ogrodu w szkółce i przechowując ją w pomieszczeniu (w domu, na klatce schodowej, w ciepłej piwnicy) a następnie po kilku dniach wystawiając na dwór – w roślinie bardzo często wtedy już krążą soki i gdy przyjdą mrozy roślina zmarźnie.

Fot. 2 Winorośl, która z powodu prognoz silnych mrozów została przeniesiona z balkonu na ogrzewaną klatkę schodową a następnie wypuściła liście. Teraz już musi być przechowywana w domu do końca przymrozków.

Możemy też sami zmusić rośliny do wzrostu i kwitnienia w innym terminie niż naturalny, zabieg ten nazywa się pędzeniem albo przyspieszaniem kwitnienia. Przyspieszać można takie rośliny jak np: róże pod osłonami, mieczyki, tulipany, hiacynty.

Fot 3. Tulipan pędzony na dzień 8 marca.

Fot 4. Żeński pąk kwiatowy leszczyny po przerwaniu spoczynku względnego (w mieszkaniu – luty 2021)

Piotr Chmielewski
Instruktor ds. ogrodniczych
Okręgu Warmińsko-Mazurskiego PZD w Olsztynie

Olsztyn 11.03.2021

Fot. Piotr Chmielewski